

Tal av partiordförande Magdalena Andersson i Almedalen

26 juni 2024

Sverige,

När man står här, mitt i Visby;

En försommarkväll i juni.

När Östersjön ligger spegelblank;

Vinden är ljummen och semestern ligger för våra fötter.

Ja, då är det svårt att känna något annat än tacksamhet.

Tacksamhet över att vi får kalla just den här platsen på jorden vårt hem.

Tacksamhet över att vi få leva i detta land.

Där vi kan vara föräldralediga med våra barn.

Där hemtjänsten kommer till mamma, varje dag året runt.

Där tusentals nya jobb skapas i den gröna industrin.

Tacksamhet till alla våra äldre som har byggt det här landet, och till alla som i dag är med och bidrar;

Tacksamhet till Sverige;

Vårt land.

Vårt hem!

Ja, när man står här.

Då känns allting precis som vanligt.

Samtidigt är ingenting som vanligt.

I natt föll bomberna återigen över Rafah.

Trots att Internationella Domstolen har krävt att Netanyahu ska upphöra med offensiven.

Trots att FN beskriver situationen i Gaza som apokalyptisk.

Trots att så många barn och så många civila har dödats.

Att den här situationen överhuvudtaget har kunnat uppstå;

Det är en skamfläck i mänsklighetens historia.

Jag vill att Sverige står upp för internationell rätt och för att bombningarna ska upphöra.

Och att den fruktansvärda terrororganisationen Hamas bekämpas.

Att mat, medicin och nödhjälp ska komma in i Gaza.

Gisslan ska släppas.

Bosätтарvåldet ska upphöra.

Och jag vill att Sverige blir en starkare röst för den enda långsiktiga vägen till fred i Mellanöstern.

En tvåstatslösning.

Såväl israeler som palestinier förtjänar att få leva sina liv i trygghet och säkerhet!

I Europa går kriget in på sitt tredje år.

I skyttegravarna i Ukraina kämpar kvinnor och män för sin frihet. För sin demokrati.

Och i EU-valet skickade svenska folket en tydlig signal. De gjorde något stort.

De röstade för sammanhållning mot splittring.

De sade nej till rysshögern och ja till att fortsätta stötta Ukraina;

Ja till att Europa ska stå starkt och enat mot Putin!

Och att vi ska stå vid Ukrainas sida!

Till den siste ryske soldaten har lämnat!

Slava Ukraini!

Sverige,

När min generation växte upp;

Så mötte vi en värld i rusig förändring.

Där Berlinmuren föll. Kina öppnade sig för omvärlden.

Vi såg fredsavtal i Mellanöstern och apartheidsystemet kollapsade.

Fiender blev goda grannar. Folk blev fria.

Allt var inte bra.

Men det var en stark känsla av att världen utvecklade sig i rätt riktning.

Att vi skulle få det bättre än våra föräldrar.

Historien, sades det;

Var slut.

Men den hade bara börjat.

Det ser vi med smärtsam tydlighet nu.

Ja, det är en annan värld som ni, den unga generationen i dag, växer upp i.

Nu reser sig murarna igen. Stridsvagnarna rullar åter över åkrarna på kontinenten.

Vi har en klimatkris som lämnas över till er generation att hantera. Hat och hot är vardag på techjättarnas plattformar.

Skjutningar och sprängningar är vardagsmat.

Det här präglar vardagen för oss alla.

Inte minst för er i den unga generationen.

Ni som ser era kompisar bli springpojkar och utnyttjas hänsynslöst av vuxna gängkriminella.

Alla ni unga som har vuxit upp med en skola där ägarnas vinst har satts före er rätt till skolbibliotek, kuratorer och lärarassistenter.

Alla ni unga som just nu sitter och väntar på ett sms med besked om ni ska få jobba ett pass imorgon eller inte.

Alla ni unga som hoppar mellan tredjehandskontrakt med ockerhyror,
längst bak i en hopplöst lång bostadskö.

Ni har vuxit upp i en tid där samhället har dragit sig tillbaka.

Där politiken har slarvat bort sig själv och inte tagit sitt ansvar för att
säkerställa att er generation ska få det bättre än min.

Och det gör något med ett samhälle. Det gör något med oss.

Det säger sig självt.

Om jag med fog börjar oroa mig för att mina barns generation inte
kommer att få det bättre än min;

Ja, då finns en utmärkt mylla för extremismen, populismen och misstron
att slå rot.

Om jag som ung ser hur tidigare generationer inte tar sitt ansvar;

Inte förmår lösa de stora samhällsproblem som vårt land präglas av.

Då är det många som tappar tron på politikens förmåga att förändra.

Den hopplösheten är förståelig;

Men samtidigt är den livsfarlig för ett samhälle.

Därför har vi ett ansvar för att visa på en väg framåt.

En ny riktning för Sverige.

Som visar att den här utvecklingen inte är ödesbestämd.

Som påtalar att samhället är skapat av människan och att samhället;

Det är vårt att förändra!

Jag vet det.

För vårt land har gjort det förut.

För hundra år sedan började Sverige en långsam förändring.

Från ett fattigt jordbruksland;

Där unga fick stå på rad med mössan i hand, med hopp om att få göra ett dagsverke.

Där det var den starkes rätt som gällde.

Till ett av världens mest utvecklade demokratiska välfärdsländer.

Där vi byggde sjukhus och vårdcentraler;

Lade ny räls och byggde nya vägar;

Vi byggde miljontals nya bostäder och ett skolsystem som gav varje barn en chans;

Och trygghetssystem som garanterade att arbetslöshet och sjukdom inte innebar att man blev dömd till fattigdom.

Det här hände inte av sig själv.

Det var inte en naturlag att det blev så här i Sverige.

Det var resultatet av att svenska folket reste sig och krävde bättre;

Gick samman i föreningar och politiska partier.

Och tillsammans formade en politik som byggde det Sverige som vi är så stolta över.

Tidigare generationer bröt mark för demokratin, för den generella välfärden, för rättvisan.

Jag känner en enorm tacksamhet över deras gärning.

Men nu är det vår tur. Nu är det vi som ska vi axla manteln.

Ingen annan kommer att göra det åt oss.

Nu ska vi använda politiken för att bygga en ny samhällsgemenskap;

Ett starkt samhälle.

Vi ska ta tillbaka kontrollen.

Så att politiken kan kliva fram.

Så att vi kan bygga ett mer rättvist Sverige;

Ett samhälle där alla ni unga får en ärlig chans;

Ett samhälle där vi säkerställer att ni får det bättre än era föräldrar.

Ett samhälle som är värdigt det Sverige vi älskar!

Jag talar om ett brett program för att föra vårt land in i 2030-talet.

Ett program som spänner över många politikområden. Låt mig ta några exempel.

Ta bara skolan.

Jag vill bygga en skola där varje elev får förutsättningar att klara sig hela vägen från förskolan till gymnasiet.

För har man gjort det;

Så får man förutsättningar att leva ett gott liv.

Men dagens marknadsskola sviker de unga.

När våra skattepengar läcker iväg till privata vinster och skatteparadis;

När det systematiserade betygsfifflet blir vardagsmat.

När skolsystemet driver segregation och orättvisa – istället för att motverka det.

Det finns inget intellektuellt hållbart argument för att låta det här fortsätta.

Politiken måste ta tillbaka kontrollen.

Låt oss här och nu dra i nödbromsen för etableringen av nya vinstdrivande friskolor för att i nästa steg helt avskaffa marknadsskolan;

Så att vi kan sätta svenska elevers kunskap i första rummet;

Så att våra skattepengar går rakt in i klassrummen istället för till skatteparadiserna;

Låt oss se till att stoppa vinstjakten i svensk skola, en gång för alla!

Eller ta kriminaliteten.

Ungdomar, barn, som utnyttjas hänsynslöst av vuxna gängkriminella.

Barn som mördas och som mördar.

Vanligt hederligt folks frihet begränsas när gängen lägger beslag på gator och torg.

Det är uppenbart att det krävs ett helt nytt angreppssätt för att vända den här utvecklingen.

Där vi som samhälle behöver kraftsamla;

Kliva fram, ta kontrollen.

Sverige behöver ett långtgående arbete mot gängkriminaliteten och mot den organiserade brottsligheten.

Ett arbete som spänner över flera mandatperioder.
Som omfattar en lång rad politikområden.

Det kommer kräva uthållighet, det kommer kräva kraft –
och det kommer kräva hårt arbete.

Men vi kommer att klara det om vi använder samhällets fulla styrka.

Det säger sig självt att vi ska fortsätta skärpa straffen, utbilda fler poliser
och stärka hela rättskedjan för att få stopp på de kriminella gängen.

Men vi behöver också helt nya verktyg för att bryta upp gängens
strukturer.

Därför vill vi ta fram en helt ny lagstiftning, en svensk RICO-lagstiftning,
som kommer åt topparna i gängen och går hårt åt pengarna.

Men det som de senaste åren har lärt oss är att för varje gängkriminell
som sätts bakom lås och bom står nya unga killar redo att ta deras plats.

Och att den segregation som har tillåtits växa skapar en grund för de
kriminella gängens rekrytering.

Unga killar som vuxit upp i områden som lämnats efter.

Där kriminella kliver fram när samhället dragit sig tillbaka.

Jag vill vända den utvecklingen. Jag vill att politiken kliver fram och tar sitt ansvar.

Genom att se till att det finns rättvisa chanser i skolan för alla unga, oavsett var de bor.

Genom att bygga bort trångboddheten.

Att alla barn ser sina föräldrar gå till jobbet.

Och där det krävs, genom att punktmarkera varenda ung kille på glid.

Men ska vi komma åt segregationen och bygga en stark samhällsgemenskap på riktigt;

Så kräver det att vi delar samma språk.

Därför har vi i dag lagt fram förslag om att skärpa kravet på att svenska ska vara huvudspråk i skolan;

Och införa ett språkrav på personal i förskolan.

Så att alla barn som växer upp i Sverige kan lära sig det svenska språket från början.

För att klara skolan. Kunna söka jobb. Plugga vidare. Bli vuxen. Och vara en del av vårt samhälle. Av vårt Sverige.

Jag vill att samhället kliver fram.

Jag vill att svenska flaggan ska hissas på varje torg i hela vårt land och att det ska betyda något!

Att i Sverige är vi alla del av en samhällsgemenskap.

Vi är ett land där inget kvarter, ingen stadsdel och ingen landsända ska lämnas efter;

Ett land där alla räknas;

Ett land byggt på rättvisa, respekt och gemensamt ansvar!

Den ekonomiska krisen är ett annat exempel.

Jag vill att alla unga som nu börjar sitt vuxenliv ska kunna få ett fast jobb med en lön som man kan leva på.

Så att man kan få tag i en bostad. Gifta sig. Skaffa barn. Leva ett gott liv.

Och jag vill att alla svenskar ska kunna leva i trygg förvisning om att det finns en a-kassa, en sjukförsäkring och en pension värda namnet när det behövs.

Men för många är verkligheten en annan i dag.

Rysslands krig i Ukraina skapade en inflationskris över hela västvärlden.

Svenska hushåll har fått se tio års reallöneökningar bortsopade.

Inte minst har det slagit hårt mot de unga vuxna som precis bildat familj;

När de skyhöga räntorna, höjda hyrorna och skenande matpriserna har karvat djupa hål i svenska folkets plånböcker.

Även om regeringen nu har förklarat att kampen mot inflationen är vunnen, så är det ingenting som vanligt folk märker av i sin vardag.

Till exempel är Sverige det enda landet i Norden som inte har höjt barnbidragen under den här krisen.

Helt enkelt för att Sverigedemokraterna och regeringen har valt att inflationsskydda höginkomsttagare snarare än vanligt folk.

Så hade det inte behövt vara.

Vi socialdemokrater har en lång lista med reformer som skulle underlätta vardagen för vanligt folk här och nu.

Betala ut ett extra barnbidrag till alla barnfamiljer. Ge gymnasieeleverna CSN över sommaren.

Stötta de ensamstående föräldrarna med ett höjt underhållsstöd.

Stoppa SD:s och regeringens planer på att både återinföra stupstocken i sjukförsäkringen och sänka a-kassan för kvinnor i LO-yrken.

Se till att sjukvården får de resurser som krävs så att det här året inte slutar med att vi har 5000 färre anställda i svensk sjukvård.

Och, viktigast av allt.

Driv en politik för full sysselsättning och för en högre tillväxt.

Det här går att göra.

Om man struntar i att införa ett lyx-ROT för miljardbelopp. Eller om man struntar i att sänka skatten med 10 000 kronor för höginkomsttagare.

Eller om man gör som vi socialdemokrater har föreslagit och beskattar bankernas rekordvinster.

Det går att göra andra val.

Vi behöver en ny riktning för Sverige.

Vi behöver en ekonomisk politik för vanligt folk. För fler jobb.

Det är bara så vi kan bygga vårt land starkare.

Det är så vi bygger ett Sverige där vanligt folk som jobbar inte behöver vända på varenda krona;

Där inget barn växer upp i fattigdom.

Ett Sverige som håller ihop!

Och Sverige,

När det kommer till klimatet;

Så vill jag att vi ska göra som vi alltid har gjort när världen står inför stora teknikskiften.

Nämligen att vi snabbt anammar det nya. Blir världsbäst.

Och på så sätt skapar exportmöjligheter, jobb och tillväxt över hela landet.

Så att också nästa generations svenskar kan leva i en framgångsrik industrination samtidigt som vi sänker utsläppen.

För Sverige;

Vi kan inte lämna över klimatförändringarna till nästa generation att lösa.

Det handlar i grunden om en moralisk fråga. Om att ta vårt ansvar här och nu.

Det är politikens uppgift att ta sitt ansvar.

Genom att föra en politik som lever upp till de klimatmål som 7 av 8 riksdagspartier inte bara har ställt sig bakom och utan också gått till val på.

Allt annat är att svika nästa generation – och att lura väljarna. Dessutom riskerar böterna från EU att bli dyra för svenska folket.

Det är svårt att inte bli frustrerad.

Jag menar, lösningarna finns ju redan här i Sverige;

I de industrier som just nu växer fram.

Elektriker, montörer, och svetsare över hela landet står i frontlinjen.

Och nu måste politiken kliva fram och garantera att alla kan vara med i klimatomställningen.

Oavsett inkomst.

Den unga metallarbetaren som skruvar ihop nästa generations elbilar, ska också ha råd att köra en;

Och därmed sänka sina kostnader.

För om klimatomställningen görs på rätt sätt nu;

Så kommer vi inte bara att gå mot en grönare framtid; vi kommer också att gå en billigare framtid till mötes!

Sverige,

De senaste åren har vårt sätt att ta till oss information;

Att koppla av;

Att ha kontakt med varandra förändrats.

På många sätt till det bättre. Nu kan vi blixtnabbt höra av oss till varandra.

Se en nysläppt film. Dela en intressant artikel.

Men den här utvecklingen kommer med en baksida som samhället inte har förmått ta i.

Men vars konsekvenser, inte minst för barn och unga;

Riskerar att bli ödesdigra.

I dag finns det några få stora techbolag i världen som tjänar miljard efter miljard på vår tid och vår uppmärksamhet.

Och de tillskansar sig det genom att skapa och underblåsa våra mörkaste känslor;

Algoritmerna belönar att vi blir rasande eller rädda.

De premierar inte att vi möts. Att vi respekterar varandras åsikter.

Och mitt i detta står den unga generationen. De som har växt upp med sociala medieplattformar sedan barnsben.

Som fastnar i evighetsscrollandet;

Som möter störtfloden av hat, rasism, trakasserier, antisemitism och extremism på plattformarna.

Inte sällan underblåst av trollfabriker.

Det är inte överraskande att ungas psykiska ohälsa växer, samtidigt som plattformarna dominerar en allt större del av våra liv.

Eller att allt för många inte orkar uttrycka sin åsikt eller ta ställning.

Och det är uppenbart att marknadskrafterna inte leder rätt på egen hand.

Därför har politiken ett ansvar för att reglera dem.

Så att techjättarnas affärsmodeller inte drar med sig det demokratiska samtalet, våra barns psykiska hälsa och stabiliteten i vårt samhälle ner i fördärvet.

Vi ska bejaka teknikutvecklingen. Men vi behöver reglera den. Särskilt för våra barn och unga.

Här behöver politiken kliva fram.

Så att den digitala utvecklingen lever upp till löftet om att föra oss närmare varandra – inte längre ifrån.

Så att vi kan skydda vår demokrati och det politiska samtalet;

Så att vi kan skapa trygghet och säkerhet – på gatorna, i skolorna och på nätet!

Sverige,

Oavsett vad vi pratar om.

Om det så är skolan, kriminaliteten, ekonomin eller näthatet.

Så har samhällsproblemen förvärrats av att politiken har dragit sig tillbaka.

Att vi medborgare har gått från att skapa samhällsutvecklingen – till att se på medan någon annan kör.

Det talas en del om att vara den vuxna i rummet.

Att ta sitt vuxenansvar, det är att se till att nästa generation får det bättre än vad vi har haft det.

Att ta sitt vuxenansvar;

Det är att våga ompröva sin samhällsanalys och ompröva sin politik.

Att sätta ord på det som är obekvämt.

Se problemen för vad de är. Och orka göra något åt dem.

Det är därför Socialdemokraterna förändras nu.

För att vi förstår att dagens och morgondagens problem inte kan åtgärdas med gårdagens lösningar.

För att vi behöver en ny riktning för Sverige.

Därför är vår politiska uppgift inför 2030-talet;

Att säkerställa att samhället kliver fram.

Att vi tillsammans tar tillbaka kontrollen över samhällsutvecklingen.

Och att vi område för område, sektor för sektor, gör upp med de marknadsmisslyckanden som präglar vårt land.

Sätta svenska folkets bästa i första rummet.

Så att samhället finns där, och fungerar för var och en av oss;

Så att dagens unga går en ljusare framtid till mötes!

Det är inte särskilt dramatiskt.

Jag drömmer om ett samhälle som sätter vanligt folk främst.

Där vi ger varje barn en ärlig chans att lyckas i livet.

Där sjukvården och omsorgen finns där och fungerar för var och en av oss.

Där tågen går. Och dessutom i tid.

Där du kan leva på din lön. Där du slipper bli sjuk av stress och tunga lyft.

Där du vågar bilda familj, ta ett nytt jobb och klarar tuffa tider.

Där du orkar jobba till pensionen.

Jag drömmer om ett Sverige byggt på rättvisa, respekt och gemensamt ansvar.

Det här är värderingar som har burits av svenska folket i generationer.

Insikten om att vårt land blir bättre när vi stöttar varandra i tuffa tider.

Och att vi gläds med varandra när det går bra.

Att vi bedömer varandra;

Inte utifrån vad vi jobbar med, vilket kön vi har eller var vi är födda.

Utan utifrån vilka vi är. Vad vi står för.

Därför blir vår viktigaste gemensamma uppgift de kommande åren;

Att ta kampen om just det samhället.

Vi behöver bli fler i den kampen. Inte minst ni i den unga generationen.

Engagera er. Gå med i idrottsföreningen eller miljöorganisationerna.

Eller kom med i socialdemokratien.

Höj rösten. Var obekväma. Ta plats;

Bli en del av samhällsförändringen.

Det kommer att göra Sverige till ett bättre land!

Socialdemokratiens tidlösa uppgift är att använda politiken för att bygga ett starkare samhälle så att nästa generation får det bättre än vår.

Vi lever i en tid där mycket av det vi har tagit för givet ifrågasätts.

Det är en utmanande tid.

För vår demokrati, vår välfärd, för hela vårt samhälle och för enskilda medborgare.

Vi väljer inte vilken tid vi lever i. Den väljer oss.

Och nu är det vår uppgift att försvara vårt lands själ och bygga Sverige starkare igen.

Så att dagens unga inte bara har en framtid att se fram emot. Utan också en att längta efter.

En ny riktning för Sverige.

Tack för att ni har lyssnat.